

یادداشت

لزام خروج «جنسیت» از میدان منازعات سیاسی

مصطفی مهر آیین جامعه‌شناس

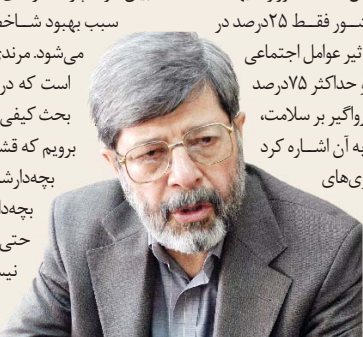
۱- بنا به نظریه گفتمان، هر متن یا هر گونه نظم زبانی و روایی انباشته از «سرنخ‌ها و ردپاهایی» است که مفسر متن می‌تواند از طریق آن‌ها به عقاید و باورها و دانش نهفته در متن، به هویت‌های اجتماعی ساخته شده در درون متن، به روابط اجتماعی و پیوندهای تعریف شده در بافت متن، به اهمیت بخشی‌های مندرج در متن، به سیاست و تقسیم خیر اجتماعی صورت گرفته در متن و بالاخره به نوع نظام زبانی - معرفتی بر جسته شده در متن دست یابد. نکته دیگر آنکه، فرایند زبانی موجود در درون یک متن می‌گذرد فرآیندی است که در پاسخ به یک «نیاز» یا مجموعه ای از ضرورت‌های قدرت انجام می‌شود و باید به آن به عنوان فرآیندی کاملاً کار کردی و کاربردی نگریست. ۲- ایده تفکیک جنسیتی و متون تولید شده در دفاع آن نیز انباشته از سرنخ‌ها و ردپاهایی است که می‌تواند ما را در رسیدن به گفتمان پنهان در پشت این ایده و متون هدایت کند، گفتمانی که البته چندان در پی مخفی کردن خود هم نیست و گاه از طریق فرآیند «روشن بودگی بسیار» عمل می‌کند. بنا به آنچه در متون حاکم تفکیک جنسیتی مطرح شده است، زن و مرد دو «جنس» کاملاً متفاوت بیولوژیکاند که باید در حوزه زندگی اجتماعی، فرهنگی و سیاسی هم به آن‌ها به عنوان دو «جنسیت» کاملاً متفاوت نگریست و به تنظیم و کنترل نوع روابط اجتماعی میان آن‌ها پرداخت. اصولاً گفتمان تفکیک جنسیتی چیزی جز نوعی «ظهوربخشی» سیاسی- اجتماعی نیست که بر مبنای برخی مفروضات و استدلال‌های قوی در خصوص این دو جنس و در کل «نوع انسان» صورت‌بندی شده است. بنا به این گفتمان، هر دو جنس زن و مرد موجوداتی ناقص، فریبکار و فریب‌خور هستند که بودن آنها در کنار یکدیگر (بنا به تمثیل آن‌ها) امکان زنده کردن وجه حیوانی در درون آنها و افزایش نقصان‌ها در درون آنها و در نهایت بردن آنها به سمت ارتکاب گناه را افزایش می‌دهد. بنا به این پیش، نمی‌توان به انسان، چه در مقام نظر و چه در مقام اراده و عمل اعتماد کرد، مگر آنکه انسان توانسته باشد بر ساحت حیوانی خود پیروز شود و چون این کار تنها از طریق فراهم آوردن یک محیط بیرونی سالم اتفاق می‌افتد پس باید تمامی عوامل گناه‌افروزی را در محیط بیرون کنترل کرد تا امکان راهایی از شیطان و رستگاری حاصل آید. بنا به این گفتمان، نیروی بدن و جذابیت‌های جسمانی یکی از مهم‌ترین چولانگه‌های شیطان است که باید آن را به جد کنترل کرد. جسم و زیبایی هم می‌تواند تجلی قدرت خداوند باشد و هم عرصه‌ای که شیطان از طریق آن انسان را فریب دهد. بنابراین، وظیفه جامعه آن است که تا می‌تواند «امکان» گناه را منتفی سازد تا رحمت الهی از آن جامعه رویگردان نشود. سیاست تفکیک جنسیتی راهی است برای منتفی کردن «امکان» گناه در جامعه که به همراه خود یک پیامد مثبت را به همراه خواهد آورد: به تعویق انداختن امکان دیدار و پیوند نیازهای جسمانی تا زمان تشکیل خانواده، تقاضای تنها شکل مثبت، دوست‌داشتنی و مشروع قلب کردن یک امکان منفی است؛ خانواده شکل زیبایی یک زشتی است. خانواده نیروی جامعه، به‌ویژه جامعه دینی، است برای حفظ زندگی جمعی دینداران و منتفی کردن یکی از راهکارهای شیطان در ترویج گناهان. ۳- آنچه در بالا در خصوص مفروضات گفتمان تفکیک جنسیتی گفته شد به خوبی بیانگر آن است که در جامعه ما هنوز مساله «جنسیت» یکی از مهم‌ترین میدان‌گاه‌های منازعه سیاسی (نه منازعات تئوریک) است. آنچه اکنون درخصوص مساله تفکیک جنسیتی در جامعه ما مطرح است تنها نمونه‌ای است از یک مساله کلان‌تر که می‌توان نام «پایان‌یافتگی منازعات سیاسی» بر آن نهاد. تفکیک جنسیتی را باید پنهان‌های کرد برای رویکردن به مساله نادوم منازعات سیاسی، مساله‌ای که در ۱۰۰سال گذشته جامعه ما را درگیر در فرآیند پی‌پایان منازعات زبانی و به تبع آن منازعه نیروهای اجتماعی ساخته است. شاید بتوان فرآیند «پایان‌یافتگی منازعات سیاسی» را پاشنه آشیل جامعه ایران در سال‌های اخیر دانست که هر روز خود را در قابلی جدید بازتولید می‌کند. این نکته البته به معنای منتفی کردن کلی امکان منازعه سیاسی در یک جامعه نیست. بی‌شک، نمی‌توان جامعه انسانی را تهی از منازعات سیاسی کرد. با این حال، یکی از مثبت‌ترین و اخلاقی‌ترین ویژگی‌های یک جامعه توسعه‌یافته، کاستن از میزان موضوعات محل منازعه سیاسی، با حداقل، خارج کردن موضوعات کلان آن مثل مساله جنسیت از کانون منازعات سیاسی است. جامعه اخلاقی جامعه‌ای است که در آن بیشترین اجماع بر سر موضوعات کلان آن دیده می‌شود و اصولاً منازعات سیاسی در آن محدود به منازعه بر سر شیوه اداره جزئیات زندگی روزمره جامعه است، مگر آنکه گسستی تاریخی باز آن جامعه را درگیر در منازعات سیاسی کند.

۴- مساله تقووت‌های میان زن و مرد و پیامدهای سیاسی، اجتماعی و فرهنگی آن را می‌توان در کانون مباحث فکری و تئوریک(نه سیاسی) جامعه‌باقی نگه‌داشت و حتی از پیامدهای این مباحث در سیلستگذاری‌های متفاوت آموزشی، بهداشتی، فرهنگی، ورزشی،تنظیم خانواده و...استفاده کرد. به نظر می‌رسد در این خصوص اختلاف دیدگاه‌ها وجود ندارد. اما، برای آنچه اکنون در جامعه ما می‌گذرد نمی‌توان راهکاری یافت. تنها راه‌حل، خارج کردن این موضوع از میدان منازعات سیاسی است. پس روشنگری درخصوص پیامدهای منفی جای دادن مساله جنسیت در کانون منازعات سیاسی تنها کاری است که می‌توان در این سوی ماجرا به انجام آن پرداخت.

نخبگان را به فرزندآوری تشویق کنیم از دیاد بچه فقرا درست نیست

فارس:علیرضا مرندی عضو کمیسیون بهداشت و درمان می‌گوید: باید برای رشد جمعیت بیشتر به جنبه کیفی آن فکر کنیم تا نخبگان که البته کم هم نیستند به داشتن بچه روی بیاورند، نه اینکه به دنبال بچه‌دار شدن خانواده‌های باشیم که حتی قادر به تامین هزینه‌های خود نیستند. علیرضا مرندی می‌افزاید: هر چه ابعاد سلامت روشن‌تر می‌شود نقش عوامل اجتماعی در آن بیشتر مشخص می‌شود. به عنوان مثال محل تولد و شرایطی که ما در آنجا به دنیا آمده‌ایم، نوع کار و محل زندگی، عوامل اقتصادی، فرهنگی و سیاسی همه با هم در سلامت جامعه تاثیر دارد. این متخصص اطفال ادامه داد: وزارت بهداشت به عنوان متولی سلامت کشور فقط ۲۵درصد در سلامت جامعه نقش دارد و تاثیر عوامل اجتماعی بر سلامت حداقل ۵۰درصد و حداقل ۷۵درصد است. تاثیر بیماری‌های غیرواگیر بر سلامت، عامل دیگری بود که مرندی به آن اشاره کرد و گفت: کسانا از بار بیماری‌های غیرواگیر غافل هستیم به طوری‌که بیشترین مرگ‌ومیر در کشورهای در حال توسعه مانند

کشور خودمان به واسطه همین امر است که تهدیدی برای سلامت جامعه محسوب می‌شود. عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس نوع تغذیه و استفاده از دخانیات را از دیگر عوامل موثر بر سلامت عنوان کرد و گفت: اگرچه این کارها بر عهده پزشک نیست ولی مسوولیتش با ماست؛ چرا که خیلی از مراقبت‌ها و پیشگیری‌ها با آموزش ساده قابل اصلاح است. وی در مورد تاثیر متقابل رسانه و سلامت تصریح کرد:اگرچه استفاده از پزشکان متخصص در برنامه‌های صداوسیما سبب ارتقای سواد سلامت مردم می‌شود ولی باید با زبان ساده‌تر برای مردم بیان کرد؛ چرا که ارتقای سواد سلامت در خانواده‌ها سبب بهبود شاخص‌های سلامتی در جامعه هم می‌شود. مرندی خاطر نشان کرد: عاقلانه این است که در مورد رشد جمعیت بیشتر به بحث کیفی آن توجه کنیم و باید به سمتی برویم که فشر فرهیخته و نخبه ما هم، به بچه‌دار شدن فکر کنند نه اینکه به دنبال بچه‌دار شدن خانواده‌هایی باشیم که حتی قادر به تامین هزینه‌های خود نیستند و نمی‌توانند خودشان را اداره کنند.

شرق: حاجی‌بابایی وزیر آموزش و پرورش چند ماهی است که هفته‌ای یکبار میهمان مجلسی‌هاست، او این هفته برای پاسخ به سوال ۱۲ نماینده مجلس به کمیسیون آموزش و تحقیقات رفت. اما پاسخ او نمایندگان را قانع نکرد و قرار است هفته آینده در صحن مجلس پاسخگوی سوالات نمایندگان باشد. رسول خضری نماینده مردم پیرانشهر و سردشت در مجلس با اشاره به اینکه ۱۵۰هزار کلاس هم‌اکنون از بخاری گازی و نفتی استفاده می‌کنند، گفت: هیچ حرکت و اراده جدی در ایمن‌سازی و تجهیز مدرسه‌ها دیده نشده و بیش از ۴میلیون دانش‌آموز در این کلاس‌های ناامن تحصیل می‌کنند. نماینده مردم پیرانشهر بابیان اینکه طرح سوال با ۱۲ها به هیات ریسه تحویل داده شده است، تصریح کرد: امیدوار هستیم با این کار، حرکت و تحولی جهت تامین امنیت جانی دانش‌آموزان کشور را شاهد باشیم. نماینده مردم پیرشهر دربارہ شکایتش از وزیر آموزش و پرورش گفت: لایحه طرح دعوی در قوه‌قضاییه است و سبب نیستند و نمی‌توانند خودشان را تعدادی از وکلای خبره

گزارش میدانی «شرق»: افزایش قیمت‌ها، افغان‌ها را به بازگشت ترغیب می‌کند؟

مزار من اینجاست

فروغ پژمان

عکس: محسن قاضی

یک دخترش دو ترم به دانشگاه رفت اما چون نتوانسته از پس هزینه‌های آن بربیاید حالا در خانه نشسته‌است. دختر دیگرش پیش‌دانشگاهی را تمام کرده و در دانشگاه ورامین قبول شده اما به خاطر مشکلات مالی نتوانسته ثبت‌نام کند. باقر می‌گوید حاضر است برای اثبات حرف‌هایش مدرک قبولی‌شان را نشان دهد. «من ۳۰ سال است اینجایم اما یک سیم کارت ندارم. اینجا بارانه نداریم. ۲۴ ساعت در خانه می‌گویم برق را خاموش کنید». قبض جدید برقرشان را نشان می‌دهد. ۲۲ هزار تومان است. «در ماه اگر حساب کنی پول آب و برق و گاز و تلفن ۱۰۰ هزار تومان می‌شود».

باقر اعتقاد دارد نسبت به سال‌های گذشته در این اوضاع اقتصادی سخت ایران، میل رفتن در میان افغان‌ها بیشتر شده است. از برادرش می‌گوید که با زن

و سه فرزندش دو سال پیش به سوریه رفته است و آنجا هم با وضعیت ناآرام این کشور حال و روز خوشی ندارد. «از طرف ما حداقل ۱۰۰ خانواده رفته‌اند. به هم افغانستان و هم به کشورهای اروپایی».

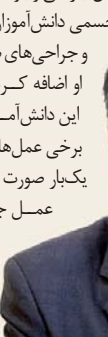
«هیر» ۳۲ ساله که در ایران به دنیا آمده، ازدواج کرده و سه دختر دارد با

نظر باقر مخالف است او لاستیک‌های کهنه را می‌خرد و تعمیر می‌کند و دوباره می‌فروشد. امیر از زندگی در ایران راضی است. او هم مانند دیگر هم‌وطنانش

با افغان‌های بیشتری که گفت‌وگو کنی چند نکته در میان حرف‌های‌شان مشترک است. هر چند اغلب‌شان دوست دارند که به وطنشان برگردند اما همگی می‌دانند که آنجا امنیت و کار دو چالشی است که باید با آن درگیر شوند و در نتیجه تا آنجا که بتوانند ترجیح می‌دهند در ایران بمانند یا اسباب سفر به اروپایی همچون یونان، ترکیه، استرالیا یا کانادا را فراهم کنند. آنها می‌دانند اگر به افغانستان برگردند شرایط بهتری نیست به ایران نصیبشان نمی‌شود.

طرح سوال از وزیر آموزش و پرورش با ۱۲ امضا اجرا می‌شود

در حال تدوین است و به زودی این لایحه به قوه قضاییه ارایه می‌شود تا جبران خسارت‌های دانش‌آموزان و خانواده‌ها به‌صورت قانونی انجام‌شود. این نماینده مجلس شورای اسلامی با اشاره به آخرین وضعیت دانش‌آموزان شسین‌آبادی در بیمارستان‌های تبریز، اصفهان و مشهد نیز گفت: از میان کل دانش‌آموزان ۴ نفر در اصفهان، یک نفر در مشهد و یک نفر هم در تبریز هنوز بستری هستند برخی از معالجه‌ها روی این دانش‌آموزان آغاز شده است و از نظر تیم پزشکی جراحی پلاستیک، هم اکنون با توجه به شرایط روحی و جسمی دانش‌آموزان امکان عمل جراحی وجود ندارد، باید منتظر ماند تا بنبیه جسمی دانش‌آموزان بهتر شود تا توان بیهوشی و جراحی‌های طولانی مدت را داشته باشند. او اضافه کرد: جراحی پلاستیک برای این دانش‌آموزان مراحل مختلفی دارد و برخی عمل‌های جراحی باید هر سه ماه یکبار صورت گیرد. همچنین مهم‌ترین عمل جراحی پلاستیکی که روی این دانش‌آموزان باید انجام شود پیوند پوست است که نیاز به زمان دارد.

تشکیل ۸۰۰ پرونده قضایی برای مبلغان داروهای ماهوارهای

● ایستنا: سید حیدر محمدی، کارشناس بازرسی ویژه سازمان غذا و دارو با بیان اینکه وزارت ارشاد مرتبا شماره‌هایی را که در تبلیغات شبکه‌های ماهوارای اعلام می‌شوند به منظور بررسی محصولات و بیگیری‌های لازم به سازمان غذا و دارو ارایه می‌کند، اظهار می‌کند: اطلاعات مربوط به تبلیغ محصولات بدون مجوز را در اختیار مراجع قضایی می‌گذاریم، اما اگر دارویی مجوزدار باشد، طبق قانون موجود با آن برخورد می‌کنیم. وی درباره جزئیات برخورد با عاملان تبلیغ داروهای غیرمجاز توضیح می‌دهد: اگر محصولی مجوز نداشته باشد با همکاری پلیس آگاهی محل تهیه و توزیع آن را شناسایی کرده و پلیس آگاهی افراد خاطی را بازداشت می‌کند، بازرسان ما نیز داروها را امحا می‌کنند و پرونده به مراجع قضایی ارجاع می‌شود.

دریافت وجه نقد در ازای تحویل فیلترهای خون به تالاسمی‌ها

● ایستنا: دبیر انجمن تالاسمی ایران با بیان اینکه مشکل فیلترهای حین تزریق بیماران تالاسمی که توسط اداره پیوند و بیماری‌های خاص وزارت بهداشت در اختیار این بیماران قرار می‌گرفت، هنوز حل نشده است و بسیاری از بیماران تالاسمی همچنان در دسترسی به این نوع فیلترها مشکل دارند، گفت: با وجود اینکه این فیلترها باید به صورت رایگان در اختیار بیماران قرار بگیرد، برخی بیمارستان‌ها، آنها را در ازای دریافت وجه نقد به بیماران می‌دهند. محمدرضا مشهدی با بیان اینکه این فیلترها باید به صورت رایگان در اختیار بیماران قرار بگیرد، افزود: این در حالی است که برخی مراکز فیلترهای حین تزریق را در ازای دریافت وجه نقد در اختیار بیماران می‌گذارند.

ایران در معرض گسترش سرطان

● مهر: دبیر اجرایی اولین همایش سرطان و پیشگیری گفت: افزایش آلودگی‌های زیست‌محیطی، شیوع اضافه‌وزن، کم‌تحركی و دور شدن از شیوه زندگی سالم، ایران را در معرض گسترش سرطان قرار داده است. علیرضا فروتن افزود: سرطان در حال حاضر سومین عامل مرگ و میر در ایران شناخته می‌شود و سلاله بیش از ۷۰هزار نفر در کشور به این بیماری مبتلا شده و انتظار می‌رود، بروز سرطان تا کمتر از ۲۰ سال آینده تا ۹۰درصد افزایش یابد.

پزشکان زیرمیزی بگیر جرمه می‌شوند

● فارس: عضو کمیسیون بهداشت مجلس از جرمه پزشکان زیرمیزی‌بگیر خبر داد و گفت: پزشکانی که زیرمیزی می‌گیرند و مرتباً با وجود تذکرات لازم به کار خود ادامه می‌دهند جرمه خواهند شد. مقدار جرمه با توجه به تکرار پزشکان تعیین می‌شود. علبد فتاحی با اشاره به تشکیل جلسه مشترک مسوولان وزارت بهداشت و اعضای کمیسیون بهداشت درباره زیرمیزی افزود: این چهارمین جلسه در مورد این پدیده است که از زمان وزیر سابق بهداشت برگزار شده است. وی ادامه داد: برگزاری این جلسه با هدف بررسی پدیده زیرمیزی به عنوان مساله غیراخلاقی و غیرصنعی بود و عملکرد مسوولان و پزشکان بخش دولتی در این خصوص نظارت و بررسی جدی خواهد شد.

قیمت تورهای داخلی نوروز ۹۲ از یک میلیون تومان گذشت

● خبرگزاری میراث فرهنگی: سونلوی سفر در نوروز رنگ و بوی دیگری به خود می‌گیرد چنانکه اعلام آمارهای میلیونی از سبوی مسوولان دیگر تدبیر عادی هر ساله برای پز دادن میزان سفر ندهاست. نوروز ۹۲ نیز از این قاعده مستثنی نخواهد بود. البته سفرهای نوروزی اسسال با افزایش‌هایی که نرخ بلیت هواپیمא، دلار، حمل‌ونقل و سایر بخش‌های وابسته به گردشگری داشته چهره دیگری به خود گرفته چنانکه دفاتر خدمات مسافرتی از سبوی مسوولان تورهای داخلی را تعریف می‌کنند از افزایش ۳۰ درصدی قیمت‌ها نسبت به نوروز ۹۱ خبر می‌دهند.

خبر خوان

فارس: عضو شورای فرهنگی انجمنای زنان می‌گوید: عملکرد دستگاکها در زمینه زنان سرپرست‌خانوار مطلوب نیست.

ایستنا: رئیس سازمان محیط‌زیست گفت: هفته آینده با وجود بازندگی‌ها مشکلی در آلودگی هوا نداریم.

مهر: معاون دفتر پیاپان زدایی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری گفت: از پنج دهه گذشته تاکنون برای مقابله با پیاپان‌ها زایی دو میلیون هکتار جنگل کاشته شده‌است.

مهر: عضو فراکسیون محیط‌زیست مجلس شورای اسلامی گفت: متأسفانه با وجود اینکه موضوع آلودگی هوای تهران و کلاشهر‌ها از اهمیت برخوردار است اما رایه طرح دوفوریتی کاهش آلودگی هوا در دستور کار مجلس قرار نگرفت.

مهر: رئیس پلیس پایتخت از کشف بیش از یک میلیون سی‌دی قاچاق و مستهجن خبر داد.